

322 Pars II. Illustratio XXIV. Panegyrica.

*Maria idem
finitur Aria-
bi & quod
malleus,
quo fuit
percussus la-
pis caliginis demon.
Edmond.
Cast.
Iob cap. 28.*

superbum dæmonem percussisti. Ergo malleum Crucis à Christo Maria recipiens, dæmonem percussit, intermitte. Immo in Maria ipso nomine dæmonibus terribili, si Arabicam cum Edmundo consulas radicem in tertia acceptance, malleum quo lapides conteruntur reperies. Talis fuit malleus Mariæ, qui lapidem caliginis, (Iob 28. vers. 3.) contrivit, nempe diabolum, vel à primo sui esse conceptu. Nec Iahel Mariæ imago, truculentum hostem posset sic de facili superare, & in silentio interimere, nisi se Crucis galea subarmasset in symbolis, utique multiplicatis ad triumphum pro complemento victoriae.

*Aug. lib. 4.
de lymb. ad
Catechum.
D. Bernard.
serm. in
S. M.
Apoc. c. 12.
ibidem.
D. Hieron.
Maria Cru-
cis formam
assumens,
dæmonem
vincit & in
fugam ver-
tit.*

375. Stellis fulgentissimis coronatam & vestitam sole feminam Joannes attendit in celo: Mariam, inquam, in schemate, uti placet inter multos alios Patres, Augustino & Bernardo. Hanc cum vidisset sic pulchritudine coruscantem diabolus, serpens antiquus, ardentibus loricatus squamis, & torvissimis oculis horridus, exardens in feminam, ad certamen insurgit, anhelans penitus fulgentissimam feminam devorare. Sed mulier prudentissime locum ira præbens, aquilinis obarmata alis secedit in solitudinem, ut Apocalypsis cap. 12. vers. 14. refertur: Data sunt mulieri ala due aquila magna, ut volaret in desertum locum suum. Quid tunc? Fugit draco, & longè à Mariæ discedit imagine, ut ibid. vers. 17. sequitur: Abiit facere pratum cum reliquis. Non superatur draco à femina resplidente, à coruscante Sole, à micantibus stellis, à Luna duplice munita cornu, pro defensione mulieris: & jam volanti, & duas alas expandenti per aëra feminæ triumphum ille draco cedit, cum recedit? Quem non fugavere radiantia sidera, mulier tot scutulata luminibus vincit & relegat ipsa voluntans. Mehercèle figurata Maria in locum avolans solitarium, extensis aliis, Crucis exprimit formam; (nam aves quando volant ad aetheram, formam crucis assumunt, inquit D. Hieronymus in Comment. Marci, cap. 15.) & quasi in Cruce posita aut velut crucifixa, terrorem sic incutit diabolo, quod eum jam ignominiosè abire compellit. Plus extimuit draco femi-

nam formam Dominicæ Crucis representantem, quam iradians cœlum pro muliere, quam stellas & astra, quæ contra ipsum poterant dicicare. Si gloriostior de dæmone vitoria est peccatoribus gratiarum effusionem promereret, hoc totum Maria in forma crucis evolans, & crucifixæ feminæ personam exprimens, feliciter consequitur à dilecto Filio. Præstat audire nostrum S. Bernardum Senensem super Apocalypsin, ad data verba Ioannis, ibi enim ait: Et data sunt mulieri ala dua, &c. In hoc commendatur Beata Virgo. Alæ Beatae Mariae sunt virtuosissima, quia electissime respectu Dei. Et paulò infra, §. Sed de istis, sub codem numero 14. subdit: *Dua ala sunt propitiatio offensarum, procuratio gratiarum: unde de ipsa in psalmo, In velamento alarum tuarum exultabo.* Et quodnam fuit desertum, in quod Deipara, tanquam in proprium sibi destinatum avolavit locum, ut ex toto diabolum debellaret? Sanè desertum istud fuit Christi Domini Crux, ad quam currit & avolavit Deipara, ut unâ simul cum filio, dæmone prostrato, Christianum populum à diro servitatis jugo sua redimeret compassione. Si desertum à deserendo dicitur, Crux desertum fuit Christo & ejus parenti, ipso clamante, ut legit Vatablus: Deus meus, Deus meus, ut quid deseruisti me? ut scriptum est Matth. 27. vers. 46. In hoc desertum Crucis, formam Crucis assumens Maria, virtuosissimis expansis avolat alis, non modò ut dæmonem vincat & in fugam vertat, sed etiam ut, si posset, aut necesse foret, unâ cum Christo eodem pateretur in ligno, extenderetque manus, ut altera Iahel, ad Crucis palum, pro universi sui populi incolumentate. Huc advoco Bonæ Vallis Abbatem tractatu de 7. verbis Domini, ad illud verbum, *Mulier ecce filius tuus, ubi sic loquitur: Christus carnem, Maria immolabat animam: optabat quidem ipsa ad sanguinem anima, & carnis sue addere sanguinem, & elevatis in Cruce manibus celebrare cum Filio sacrificium vespertinum, & cum Domino Iesu corporali morte Redemptionis nostra consummare mysterium.* Pro redemptione universi generis humani Christus

S. Bernard.
Senens.

Idem.

*Crux fuit
Christi &
Maria de-
seratum.
Francisc.
Varab.*

Arnold.
Carnot.

in

Maria JAHEL mystica, &c. 323

in patibulo patiens suum sanguinem effundebat; sed huic sacratissimo cruci proprium sanguinem addere expectabat Deipara, non ut valore copiosior esset Redemptio, sed ut sponte ex se ipsa proprium sanguinem ad opus reparacionis offerret, veluti suspendi exambiens, & elevatis in cruce manibus quasi cum Christo desiderans crucifigi, & ex parte, quantum in se erat, redemptionis consummare mysterium, humanae salutis avida.

376. Elevatis manibus, & extensis ad filium brachiis Maria stans juxta Crucem, novam videbatur Christo in manibus & brachiis crucem offerre. Infantiles Jesu angustias præmeditans pia & paupercula parens Virgo, adhuc filium recenter natum & puerulam inter fascias vagientem adorans, illum ad patiendum pro hominibus intelligens anhelare, sic Cantic. c. i. Canticorum cap. 1. vers. 12. perorat: *Facisculus myrræ dilectus meus mihi: inter ubera mea commorabitur. Rectè fasciculum, non fascem, puerum Iesum pia parens appellat, eo quod parvulus natus est nobis: & quia eum ad redemptio missum perficiendum opus, simulque jam ab incububilis passionum premi angustiis attendit mater, & myrra in Passione potandum; myrra non fascem, sed fasciculum inter fascias jam prænomina, sed non absque Cruce, quam Filio jam patienti inter ubera & sua brachia offert. Inter ubera mea commorabitur.* Quæ ad litteram de Deipara, quando Iesum gestabat in brachiis, interpretatur Richardus Laurentinus lib. 4. de laudib. beatae Mariae, col. 267. litt. A. Idcirco & ipse Iesus parvulus inter ubera materna requiescens, quasi in dulcissima Crucis umbra, & adhuc lactens, cap. 5. Canticorum, vers. 1. matrem suam sic alloquitur: *Bibi vinum meum cum latte meo.* Dum lactabatur à matre, jam puerulus Iesus desiderio desiderabat myrratum redemptio ebibere vinum. Pulchre datum Richardus lib. 2. & 12. de laud. B. Mariae, col. 141. & 761. scripsit: *Bibi vinum humana redemptio cum latte meo virginali.* En redemptio humani generis non modò in vino jam adparret, sed & in Maria lacte; ut non P. R. Mart. del Castillo, Paneg. Mar.

solùm Christus inter ubera lactens jam nostram exambiatur salutem, sed etiam Maria crucem offerat, immo sit ipsa crux mystica. Nota sunt S. Epiphanius verba orat. de laudib. san-

S. Epiphanius.

Etissime Dei Genitricis Mariae, §. Ave sanctissima, ubi hæc habet: *Hanc itaque cælum appello, thronumque simul & crucem: exténdens enim sacras ulnas, Dominum portavit thronus Cherubicus cruciformis.* Quò respiciens

Francis.
Offuna.

nunc gerit vices Marie, cujus filium brachiis & gramio suo continet. Crux istidem est Maria. Quā piè prolatum! Crux æquivoca est Marie, & Maria crucis est æquivocum: nam dum Christus nos redimens pendebat in Cruce, ipsa Crux Mariæ vices gerebat, suo in gremio & suis Christum sustinens brachiis; quia dum Christus adhuc ab infanthia desiderio æstuabat patiënti in patibulo crucis, Maria ipsimet filio crux animata erat, lignæ crucis vices gerens. Unde de Christo sic testatur

S. Birgitta apud Ludovicum: *Manibus eum gestans, videbatur illi quod crucis brachiis esset crucifixus.* Videsq; quale, & quantum habeat Maria cum Cruce commercium. Profectò ex una, eademque radice Crucis arbor, & Maria mystica Crux inolescere compriuntur. Adebat S. Severianus Episcopus Galbañorum homil. de cruce, §. Crux, in fine; ibi enim ait: *Quam verò Crux profitetur radicem? Nempe virginitatem, id est Virginem, eum enixam qui sustinuit Crucem.* Enim verò si ligna Cracis, Palma, Cedrus, Cupressus, Oliva, ex Clement. de summa Trinit. & Fide Cath. fuere; ne prædictæ arboreis in mystica Cruce Maria ab eadem virginitatis radice devient, Virgo nostra crescit in Cades ut Palma, exaltatur ut Cedrus in Libano, ut Cupressus in Sion, & ut Oliva speciosa virescit in campis.

S. Severianus.

Maria &
Crucis una
& eadem
radice, &
quatuor ra-
mi.

De sum.

Trinit.

Ut de proximo expectaret redemp-
tionem Israël Maria, non effectivè,
ut Deus; aut meritoriè, ut Iesu; ad
ipsamque quomodocumque suo fla-
grantissimo concurreret desiderio,
stebat juxta crucem Iesu, hujus sus-
tinens angustias in anima illa san-
cta. Pallidus vultus Iesu exsanguem

reddebat

377.

reddebat suæ genitricis vultum: ille carne, illa corde patiebatur in Calvariae vertice, ubi mors Domini illi amerior morte fuit, ut adimpleretur propheticum illud Simeonis *Lata 2. vers. 35. exaratum: Et tuam ipsius animam pertransibit gladius Syriacæ & Arabicæ, Trajicit penetrabit lancea.* Nam sicut gladius acutus unico iœtu duos sibi confudit vicinos, primum occidens, & secundum graviter vulnerans: sic gladius passionis Christi & omnium tormentorum ejus lancea, uno iœtu Iesum usque ad ultimum pro nostra copiosa redēptione interemit, & Mariæ animam gravissimè vulneravit; ut non solum Christus nos sufficientissima redēptione è fauibus liberaret inferni, sed etiam Virgo compateretur Christo redimenti. Hanc prædictam Deipara stationem juxta patientis filii Crucem tangens Ambrosius *tomo 3. lib. 10. in caput 23.*

D. Ambros. *Lata*, hæc scripsit: *Piis expectabat oculis Filii vulnera, quia expectabat non pignoris mortem, sed mundi salutem.* Expende illa Mediolanensis Antistitis verba: *Quia expectabat non pignoris mortem, sed mundi salutem;* quando audire meruit, *Mulier ecce filius tuus, scilicet Ioannes, ut Joan. cap. 19. vers. 26. refertur.* Et cur, si Maria stans juxta crucem Filii, non sic dolens de pignoris nece, ipsam expectabat, sicuti optabat & expectabat universi humani generis redēptionem, *Mulier nudè meruit appellari, non Virgo, non Mater?* Idem Ambrosius *tomo 4. lib. de instit.* *Virginis, capite 7. in principio,* de Christo sic suam alloquente parentem, inquit: *Paulisper publicam differt salutem, ne Matrem in honoram relinquat.* Ergo mortem suam, in qua publica salus sita erat, Christus paulisper distulit, ut honore & titulo *Mulieris* propriam condecoraret parentem? Quād profundè! *Maria* expectabat salutem mundi, & hoc non quā Virgo gloria, non quā Domini Mater summo omnium privilegio ornata; sed quā *Mulier*, quod commune est omnibus feminis nomen: quod enim *Maria* passa est pro nobis juxta crucem, non sustinuit in dolore, ut Virgo pariens; non ut gloriosissima Mater Domini;

*Lucæ c. 2.
Syrus &
Arab.*

*Gladius
passionis
qualiter
Christum
interfici,
simil Mat-
trem vulne-
ravit.*

D. Ambros. *Lata*, hæc scripsit: *Piis expectabat oculis Filii vulnera, quia expectabat non pignoris mortem, sed mundi salutem.* Expende illa Mediolanensis Antistitis verba: *Quia expectabat non pignoris mortem, sed mundi salutem;* quando audire meruit, *Mulier ecce filius tuus, scilicet Ioannes, ut Joan. cap. 19. vers. 26. refertur.* Et cur, si Maria stans juxta crucem Filii, non sic dolens de pignoris nece, ipsam expectabat, sicuti optabat & expectabat universi humani generis redēptionem, *Mulier nudè meruit appellari, non Virgo, non Mater?* Idem Ambrosius *tomo 4. lib. de instit.* *Virginis, capite 7. in principio,* de Christo sic suam alloquente parentem, inquit: *Paulisper publicam differt salutem, ne Matrem in honoram relinquat.* Ergo mortem suam, in qua publica salus sita erat, Christus paulisper distulit, ut honore & titulo *Mulieris* propriam condecoraret parentem? Quād profundè! *Maria* expectabat salutem mundi, & hoc non quā Virgo gloria, non quā Domini Mater summo omnium privilegio ornata; sed quā *Mulier*, quod commune est omnibus feminis nomen: quod enim *Maria* passa est pro nobis juxta crucem, non sustinuit in dolore, ut Virgo pariens; non ut gloriosissima Mater Domini;

Maria sit filii mortem hominum salutis spiritali posse posuit. *Joan. c. 19.*

sed ut *mulier* compatiens Christo tractanti publicum redēptionis negotium. Huc advoco nostrum Minoritam sermone 14. in feria 5. post Cineres, ubi non longè à principio sic ad rem loquitur de Deipara: *Dum Francis. Ossuna.*

*Christus
cui suam
marem in
Cruce pen-
dens mulier
lavit.*

*passionis Christi, quasi communis Christo & Mariæ proponitur à Lati-
fanensi; non quia Iesus habuerit, nec effectivè ut Deus, nec merito-
riè ut homo, operis Redēptionis adjuvricem Deiparam; non quia B.
Virgo verè fuerit Redēmptrix: sed quia sic voluit ipsam dolorum suo-
rum & suæ passionis fieri partici-
pem, ob charitatem nimiam, quā
sua piissima Parens ferebatur in totius
humani generis salutem. Accipe testi-
monium Abbatis Bonæ Vallis, de
laudibus Mariæ post initium sic fan-
tis: *Dividunt coram Patre inter se
Mater & Filius pietatis officia, &
miris allegationibus muniunt redē-
ptionis humana negotium, & condunt
inter se reconciliationis nostra invio-
labilis testamentum. Maria Christo se
spiritu immolat, & pro mundi salute
obsecrat: Filius impetrat: Pater condonat.**

*Christus D.
satisfactions
pro peccatis
nigris suffi-
cienter &
superabun-
danter, non
satisfactio-
nato rigore
justitia.*

*Arnoldus
Canot.*

Idem.

S. Birgitta.

*Et paulò infra idem Præsul per-
git: Ad hunc beatitudinis cumulum
Virgo sancta devenit, ut cum Christo
communem in salutem mundi effectum
obtineat. Omnis ò tunc erat una Christi
& Marie voluntas, unumque holocau-
stum ambo pariter offerebant Deo: hoc
in sanguine cordis, hic in sanguine car-
nis. Igitur mundi salus, veluti effe-
ctus unus à Christo & Maria diversi-
modè proveniens ab Arnoldo evul-
gatur? Profectò exaggeratione qua-
dam hoc dici potest pro Maria com-
patiente Filio patienti pro redē-
ptione mundi. Testatur enim eadem
Guarricus Abbas Ignaciensis *serm. 4.*
*de Purificat. Mariae, inquietabat: Mater
prævaricationis peccavit, & excusat
procaciter. Mater redēptionis non
peccet, & satisfaciat humiliter.* Utique
satisfecit, non ut Christus, efficien-
ter & meritorie; nec effectivè, ut
Deus; sed animo, corde & voluntate
patiendi, offerendo suum purissimum
sanguinem in Filio; omnemque vim
sanguinis effundente Domino, omnem
vim atque copiam, quam potuit, lacry-
marum effundendo. *Vnde canit Ecclesia:*
*Stabat Mater dolorosa, juxta Crucem
lacrymosa, &c.**

*Scotus in
4. dñs. q.
Passio Christi
bi d. quo
sensu fuerit
causa effi-
cacia nostra
salutis.*

Guarricus.

*An Maria
aliquo modò
satisficerit
pro deli-
ctis nostris.*

*Nec propter dicta suspiceris nos
sequi errorem Lucae Osiandri asser-
tentis, Mariam per se ipsam posse
dici Redēmptricem, aut Servatri-
cem, nosque redemisse: quasi ipsa
fuisse nostræ salutis causa præcipua,
vel per modum efficientiæ, aut re-
dēptionis activæ, sive meriti de
condigno, quo nos redemerit. Hoc
enim detestamus, & fideliter contrà
sentimus; solus enim Christus Iesus
Dei Patris Filius, ex Maria de Spi-
tu-Sancto conceptus, nos quā Dei
effectivè redemit. & quā homo uni-
tus Deo, sufficienter, & equivalenter
atque superabundanter meritorie, &
physicè nos salvos fecit. Verum enim
est, Deum de potentia sua absoluta
S. 3. potuisse*

379:

Richard.

as. Laur.

378.

*oravit pro
Crucifixor-
bus filii sui.*

*D. Ame-
deus.
ubi suprà, §.
Ergo abysso, inquietabat:
Maria unde
Et edocta spiritu resurrecturum cum Christo
non ambigeret, necesse illi tamen fuit passionis
Paternum calicem bibere. En calix
passionis*